

Temat: Wielkie badanie

Cele ogólne:

- przedstawienie celu i istoty badań społecznych,
- praktyczne zastosowania badań społecznych w odniesieniu do społeczności szkolnej,
- liczbowe określenie sposobów przemieszczania się uczniów, nauczycieli i rodziców w drodze do szkoły i powrotów do domu,
- analiza wyników i sporządzenie statystyk.

Cele szczegółowe

- potrafi wyszukiwać niezbędne informacje,
- umie stosować narzędzia statystyczne,
- dostrzega możliwość analizy zachowań transportowych na podstawie danych statystycznych,
- umiejętnie współdziała w grupie.

Czas trwania:

Zależnie od wybranego zakresu realizacji (dodatkowo, niektóre etapy mogą być powierzone mniej licznej grupie składającej się z uczniów chętnych do większego zaangażowania się w proces badawczy).

Środkidydaktyczne:

Kartki białego papieru A4, flamastry, markery, flipchart z blokiem kartek, komputer z Multimedialną Encyklopedią Powszechną PWN lub wersja książkowa Encyklopedii, komputer z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny, ekran.

Metody:

- zadaniowa,
- aktywizująca,
- podająca.

Forma prowadzenia zajęć:

- praca własna,
- zadania do realizacji w parach, w grupach.

Przebieg zajęć:

1) Nauczyciela wprowadza tematykę zajęć przy pomocy pytania skierowanego do klasy: „Co można badać?”. W toku otrzymywanych odpowiedzi nauczyciel zadaje kolejne pytania (np. „Jak to się bada?”) odnosząc się do kilku wymienionych przez uczniów obiektów, zjawisk, itp.

2) Nauczyciel wydziela 3-osobowe zespoły i inicjuje wśród nich krótkie (np. 3 minutowe) dyskusje na temat badań społecznych poprzez zadanie pytania: „Co znaczy to pojęcie?”, „Jak wykonuje się badania społeczne?”, „Co to jest statystyka?”, „Jakie znaczenie statystyki?”, „Do czego służą badania społeczne?”. Każda grupa poszukuje ustalonych wspólnie definicji i przykładów.

Jednocześnie, dwa 2-osobowe zespoły poszukują definicji tych pojęć w dostępnej Encyklopedii i zasobach Internetu. Po zaprezentowaniu swoich wniosków przez ostatnią z grup, te dwa zespoły przedstawiają uzyskane informacje.

Następnie pozostali uczniowie mają możliwość krótkiego odniesienia się do przedstawionych definicji encyklopedycznych.

3) Nauczyciel (lub lider) porządkuje uzyskane wiadomości w celu zaprezentowania (podyktowania) spójnej definicji.

4) Nauczyciel proponuje krótkie zastanowienie się nad możliwościami zbadania przez uczniów sposobu w jaki pozostali uczniowie docierają do szkoły i wracają do domów. Każdy uczestnik zajęć umieszcza na karteczce jeden sposób takiego badania, a następnie jedna osoba zbiera je i przykleja na tablicy.

Nauczyciel krótko omawia kolejne sposoby i dopytuje o realność ich zastosowania w warunkach szkoły.

5) W istniejących 3-osobowych grupach uczniowie zastanawiają się nad swoimi sposobami dotarcia do szkoły i sposobie powrotu do domu (przyczyny takiego zachowania, kłopoty z tym związanymi, korzyści, koszty, itp.).

Następnie, kolejne osoby z poszczególnych grupy w zwięzły sposób przedstawiają na forum klasy sposób przemieszczania się opisany przez inną osobę z ich grupy (np. osoba nr 1 mówi o nr 2, nr 2 opowiada o nr 3, nr 3 mówi o nr 1).

6) Nauczyciel proponuje ponowne zastanowienie się nad możliwością zbadania sposobu podróżowania do i ze szkoły wśród wszystkich uczniów w szkole, wśród kadry nauczycielskiej, wszystkich pracowników obsługi, a także wśród rodziców w okresie najbliższych zebrań w szkole.

Punktem odniesienia są propozycje podane wcześniej (pkt 4).

7) Nauczyciel lub lider proponuje grupie krótkie przeanalizowanie potrzeby wykonania takich badań wśród społeczności szkolnej („W jakim celu możemy wykonać takie badania w całej naszej szkole?”). Po zebraniu i skomentowaniu propozycji uczniów nauczyciel lub lider przedstawia korzyści wynikające z posiadania takiej wiedzy w kontekście wspierania rozwiązań transportu zrównoważonego (np. wiedza na temat konieczności wprowadzenia dodatkowych ułatwień dla osób zainteresowanych stosowaniem zasad transportu zrównoważonego, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych do konkretnych adresatów, wprowadzenie różnego typu ograniczeń dla osób nie stosujących zasad zrównoważonego transportu).

8) Nauczyciel lub lider inicjują dyskusję nad wyborem konkretnych narzędzi badawczych możliwych do zastosowania na terenie danej placówki (podstawą są propozycje przedstawiane wcześniej). Jednocześnie opiekun proponuje, aby uczniowie deklarowali swój udział w konkretnych pracach niezbędnych do realizacji poszczególnych etapów badawczych.

Założeniem projektu edukacyjnego na tym etapie jest to, iż niniejsze zajęcia doprowadzą do wyboru narzędzi badawczych, dzięki którym uczniowie dokonają możliwie rzetelnych badań obejmujących całą społeczność szkolną. W toku zajęć należy przyjąć ramy czasowe badania i sposób analizy wyników.

9) W zależności od wybranych przez uczniów narzędzi należy modyfikować kolejne działania.

Przykład:

Najprostszą formą wydaje się papierowa ankieta, przystosowana do indywidualnego wypełniania. Jeśli uczniowie wybiorą taką formę pracy należy zwracać uwagę na:

- opracowanie adekwatnych pytań ankietowych,
- przygotowanie formularza ankiety,
- sposób kolportażu ankiety (korzystanie z pomocy dyżurnych szkolnych, pośrednictwo nauczycieli w czasie godzin wychowawczych, przy wejściu do sal w okresie zebrań rodziców, podczas festynu szkolnego, itp.),

- sposób zebrania wszystkich ankiet,
- opracowanie i przedstawienie wyników.

Przykładowy formularz ankiety znajduje się w załączniku.

Ankieta powinna zawierać miejsce na zadanie pytania, związanego z kwestiami transportowymi, skierowanego do dyrekcji szkoły lub władz miasta. Ewentualne pytania mogą posłużyć jako podstawa do podjęcia konkretnych działań (prewencyjnych lub interwencyjnych) w KROKU 3.

Uczniowie mogą mieć pomysły wykorzystania rozmaitych narzędzi. Niezbędna wydaje się tutaj współpraca nauczyciela i lidera, którzy znając warunki placówki i możliwości uczniów zarekomendują im metodę pracy najlepszą w danej sytuacji.

Wybór narzędzi badawczych i sposób organizacji pracy zespołu badawczego rzutuje na sposób podsumowania projektu i przedstawienia wyników ankiet na zewnątrz grupy. W celu upublicznienia efektów pracy można wykorzystać gazetkę ścienną, szkolną stronę internetową, zainteresowane tematem media lokalne lub media specjalistyczne o większej skali.

Metoda zadaniowa polega na powierzaniu uczestnikom zajęć konkretnych zadań, których wykonanie ma doprowadzić w konsekwencji do konstruktywnych zmian w ich zachowaniu i ukształtowaniu postaw pożądanых z wychowawczego punktu widzenia. Działania prowadzone przy wykorzystaniu tej metody wzbogacają wiedzę uczestników i budują trwałe oraz praktyczne doświadczenia w określonej dziedzinie.

Metoda aktywizująca charakteryzuje wysoka aktywność wszystkich uczestników, która często przewyższa aktywność nauczyciela. Stosowanie metody aktywizującej w procesie dydaktycznym skłania uczestników do kreatywnego myślenia, dając szerokie pole do swobodnej twórczości i samodzielności. Dzięki autentycznemu zaangażowaniu uczestników, metoda sprzyja pogłębianiu i utrwalaniu zdobywanej wiedzy oraz rozwijaniu umiejętności jej praktycznego stosowania. Dzięki wykorzystaniu szerokiego spektrum narzędzi aktywizujących, możliwe jest wspieranie uczestników w budowaniu postawy zrozumienia dla innych punktów widzenia, tolerancji i otwartości. Dzięki mocnemu akcentowi położonemu na twórczą pracę samodzielną lub zespołową, uczestnicy zajęć angażują się emocjonalnie w powierzone im zadania- są bardziej zmotywowani, aktywniejsi w sferze percepcyjnej, ruchowej i werbalnej.

Metoda podająca polega na przekazywaniu (podawaniu) przez nauczyciela gotowej wiedzy w celu przyswojenia jej przez uczestników zajęć i zapamiętania. Metoda kształtuje zdolność rozumienia dłuższej wypowiedzi nadawcy i podążania za tokiem jego rozumowania. Ćwiczy pamięć, rozwija umiejętność dłuższej koncentracji uwagi oraz dyscyplinuje ze względu na ważność całego przekazu kierowanego przez nauczyciela. Metoda wykorzystuje także zalecenie notowania słuchanego bądź czytanego tekstu w celu dodatkowego utrwalenia podawanych treści (możliwe jest także przygotowanie przez prowadzącego odpowiednio przygotowanych materiałów przekazywanych wszystkim uczestnikom).

ZAŁĄCZNIK

Badanie „W jaki sposób docierasz do szkoły i wracasz do domu?”

1 - W jaki sposób chciałbyś/chciałabyś docierać do szkoły?

- A - pieszo
- B - komunikacja publiczna
- C - rower, rolki, deskorolka
- D - samochód
- E - inaczej (jak).....

2 - Jak zazwyczaj docierasz do szkoły?

- A- pieszo
- B - komunikacja publiczna
- C - rower, rolki, deskorolka
- D - samochód
- E - inaczej (jak).....

3 - Jak długo zajmuje Ci podróż do i ze szkoły?

- A - do 10 minut
- B - 10-20 minut
- C - 20-30 minut
- D - 30-45 minut
- E - dłużej niż 45 minut

4 - Czy czujesz się bezpiecznie w drodze do szkoły?

TAK, ponieważ:

- A - są sygnalizacje świetlne
- B - są przejścia nadziemne i podziemne
- C - są policjanci
- D - idę z kimś
- E - są progi spowalniające
- F - idę z dala od ruchliwych ulic
- G - inne (co)

NIE , ponieważ:

- A - brakuje sygnalizacji świetlnych
- B - przejść nadziemnych i podziemnych
- C - brakuje opieki policjantów
- D - muszę iść sam/ sama
- E - nie ma progów spowalniających
- F - muszę iść w pobliżu ruchliwych ulic
- G - inne (co)

5 - Gdybyś jeździł/jeździła do szkoły na rowerze, przeszkadzałoby Ci, że trwa to dłużej?

- TAK (dlaczego)
- NIE (dlaczego)

6 - Czy coś stoi na przeszkodzie, abyś jeździł/jeździła do szkoły na rowerze?

- A - droga jest niebezpieczna

- B - brakuje przechowalni rowerów
- C - nie umiem jeździć na rowerze
- D - rodzice sobie tego nie życzą
- E - nie mam roweru
- F- inne (proszę opisać)
-

7 - Ile razy przechodzisz przez ulicę w drodze do szkoły?

.....

8 - To jest miejsce na Twoje pytanie, które chciałbyś/ chciałybyś zadać w sprawie związanej ze sposobami dotarcia do naszej szkoły.

Twoje pytanie prześlemy władzom odpowiedzialnym na taki stan rzeczy (np. Dyrektor szkoły, Rada Osiedla, Rada Miasta, Prezydent Miasta, Komenda Policji, Straż Miejska).
Jeśli chcesz otrzymać od nas aktualną informację na temat poruszanej przez Ciebie kwestii, wpisz swój adres e-mail.

Pytanie:

.....

E-mail: